

Eesti kommunismiohvrite memoriaali statuut

Pärast Eesti okupeerimist 1940. aastal alustas Nõukogude Liidu kommunistlik režiim Eesti inimeste mõrvamist, vangistamist ja küüditamist poliitilistel põhjustel. Nende inimeste mälestuseks ja kommunistliku terrori tagajärgede jäädvustamiseks püstitati 2018. aastal Eesti kommunismiohvrite memoriaal (edaspidi *memoriaal*). Lähtudes okupatsioonirežiimide poolt represseeritud isiku seaduse § 5¹ lõikest 1 ning Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2018. aasta korraldusest nr 207 „Represseeritu või represseerituga võrdsustatud isiku isikuandmeid avaldama pädeva haldusorgani määramine“, kehtestan memoriaalis andmete avaldamise põhimõtted (memoriaali statuut):

1. Kommunismiohvriteks, keda memoriaalis mälestatakse, loetakse isikuid, kes olid enne Eesti okupeerimist 17. juunil 1940 Eesti kodanikud või alalised elanikud ja kes aastatel 1940–1991:
 - 1.1. mõisteti Nõukogude Liidu režiimi poolt poliitilistel põhjustel süüdi ning on rehabiliteeritud vastavalt seadusele kohtuväliselt represseeritud ja alusetult süüdimõistetud isikute rehabiliteerimise kohta (RT 1992, 7, 103; RT I 1993, 76, 1128), samuti isikuid, kes poliitilistel põhjustel vahistati, kuid kelle suhtes otsuse langetamiseni ei jõutud;
 - 1.2. mõisteti Nõukogude Liidu režiimi poolt süüdi ning on rehabiliteeritud Riigikohtu poolt vastavalt seaduse kohtuväliselt represseeritud ja alusetult süüdimõistetud isikute rehabiliteerimise kohta §-le 5, sest on tõendatud, et nende süüdimõistmise põhjuseks oli võitlus Eesti Vabariigi iseseisvuse eest või Eesti rahvale tehtud ülekohtu vastu;
 - 1.3. kohtuväliselt represseeriti, sealhulgas küüditatud (asumisele saadetud) isikuid ja asumisel sündinud lapsi, samuti isikuid, kes olid küll küüditamisele määratud, kuid keda okupatsioonivõim kätte ei saanud;
 - 1.4. poliitilistel põhjustel (neid peeti Nõukogude režiimi vastasteks) mõrvati kinni võtmisel (sealhulgas haarangutel tapetud metsavennad) või ilma kohtuotsuseta, välja arvatud sõjaohvrid;
 - 1.5. surid Nõukogude sõjavangilaagris või filtratsioonilaagris.
2. Memoriaali mälestusseinale kantakse hukkunud kommunismiohvri nimi ning sünni- ja surmaaeg. Hukunud kommunismiohvid on isikud, kes surid või tapeti vangistuses, kinni võtmisel või asumisel, sealhulgas isikud, kelle puhul on tõendatud, et kuigi nad vabastati, puudus neil luba või võimalus kodumaale tagasi pöörduda. Täiendavalt kindlaks tehtud hukunud kommunismiohvrite nimed kantakse memoriaali mälestusseina lisatahvlitele. Mälestusseinale kantud andmetes muudatusi ei tehta. Parandused ja täiendused hukkunute andmetes avaldatakse elektrooniliselt.
3. Ohvitseride mälestusmärgile kantakse kommunismiohvitena hukkunud Eesti Vabariigi kaadriohvitseride ja nendega võrdsustatud kaitseväelaste nimed, samuti auastmete kaupa Vabadussõjast osa võtnud Eesti ohvitseride nimed, ja eluaastad. Kui ohvitserile on omistatud Vabadusrist, siis kantakse mälestusmärgile ka selle andmed.
4. Elektrooniliselt avaldatakse kõikide punktis 1 loetletud kommunismiohvrite andmed.
5. Memoriaalis ei kajastata nende kommunismiohvrite andmeid, kes:

- 5.1. olemasolevate andmete kohaselt osalesid genotsiidis, inimsusvastastes kuritegudes või sõjakuritegudes;
- 5.2. olid NSV Liidu kommunistliku partei liikmed enne 1954. aastat, repressiivorganite töötajad või hävituspataljoni liikmed.

(allkirjastatud digitaalselt)

Raivo Aeg
Justiitsminister